

Politični in pravni škandal

Medtem ko pišemo, še ne poznamo razsodbe vojaškega sodišča v Ljubljani, pred katerim so se morali zagovarjati Janez Janša, David Tasič, Ivan Borštner in Franci Zavrl, ki so bili obtoženi, da so odkrili vojaško tajnost. Glede na razplet dogodkov razsodba za široko javnost tudi ni toliko pomembna, saj so se med procesom pripetile stvari, zaradi katerih je slovenska javnost upravičeno ogorčena in globoko užaljena.

Zgodilo se je namreč, da je Predsedstvo SFR Jugoslavije dan pred praznikom Vstaje slovenskega naroda sporočilo Predsedstvu SR Slovenije, da je kazenska obravnava pred vojaškim sodiščem v Ljubljani zakonita in v skladu z jugoslovansko ustavo, čeprav poteka po sklepu vojaškega sodnega zbora v srbohrvatskem jeziku. Predsedstvo SR Slovenije je namreč zahtevalo od Predsedstva SFR Jugoslavije, ki ima tudi vrhovno poveljstvo vojske, naj se v skladu z natančnim določilom ustave SR Slovenije na obravnavi pred vojaškim sodiščem uporablja slovenski jezik. Zgodilo pa se je nekaj nezaslišane: predsedstvo SFRJ ne samo dopušča teptanje enega bistvenih določil ustave SR Slovenije, temveč to določilo kratkomalo ignorira. Začasni predsednik Dizdarević si je poleg tega dovolil grajati sedanje politično vodstvo v Sloveniji in obsodil pritiske na vojaško sodstvo v Ljubljani. Predsednik vrhovnega vojaškega sodišča pa je v daljši izjavi za tiskovno agencijo Tanjug prav tako govoril o ustavnosti in zakonitosti obravnave v Ljubljani.

Nastal je, kot vidimo, hud spor med oblastjo v Sloveniji in jugoslovansko zvezno oblastjo glede bistvenih elementov suverenosti slovenske republike.

Najnovejši razplet dogodkov v Ljubljani meče hudo senco na boj slovenske manjšine v zamejstvu za priznanje pravice do uporabe materinščine v javnosti. Naši nasprotniki nam bodo odslej lahko molili pod nos položaj v slovenski prestolnici, kjer se nekaj oficirjev nekaznovano norčuje iz slovenske ustave in jim pri tem Beograd daje potuho. Gre vsekakor za pravi pravcati politični in pravni škandal, ki bi se ga odgovorni morali sramovati pred mednarodno demokratično javnostjo.

Vprašanje novih večin se rešuje silno počasi

Tudi v Furlaniji Julijski krajini se vodstva političnih strank pogovarjajo o novih večinah v deželnem svetu, v goriškem in tržaškem pokrajinskem svetu, v tržaškem in pordenonskem občinskem svetu, skratka v vseh tistih upravah, kjer so bile 26. in 27. junija občinske volitve. Zanimivo je, da se to vprašanje rešuje silno počasi, saj italijanski dnevni tisk ugotavlja, da so brez novih večin tudi mnoge občine, kjer so bile volitve mesec dni prej, se pravi 26. maja.

Celotna zadeva se mora zunanjemu opazovalcu gotovo zdeti čudna, saj so še do pred kratkim vsi soglašali, da je volilni zbor na letošnjih volitvah dejansko nagradil obe glavni sili v sedanjem vladnem sestavu, se pravi Kršč. demokracijo in Craxijevo socialistično stranko. Vprašanje novih večin bi glede na takšen izid moralo biti silno preprosto.

Kot kaže razvoj dogodkov, pa je sestava novih odborov mnogo bolj zapletena, kot bi izhajalo iz zgornjega modrovanja. Nekateri dnevnikarji trdijo, da se celotna zadeva še bolj zapleta, ker prihaja do čedalje večjega števila zavezništev med krščanskimi demokrati in komunisti. Pred nekaj dnevi so ugotovili, da je v zadnjem mesecu bilo izvoljenih več kot 30 odborov KD-KPI v občinah z nad 5 tisoč prebivalci, kar je vsekakor nekaj zanimivega tako z zgodovinskega stališča kot tudi in zlasti glede na trenutni politični položaj v državi.

Res je sicer, da pri sestavljanju občinskih in pokrajinskih odborov prihajajo v

poštev najprej krajevni dejavniki, vendar prav gotovo drži, da je treba te probleme reševati z upoštevanjem temeljnih in splošnih smernic ter temeljne in splošne politične danosti. Težko si je namreč predstavljati, da bo v Rimu na vladi koalicija KD in PSI, v veliki večini občin in pokrajin pa povsem drugačna koalicija. To je lahko izjema, ne more pa biti pravilo. Če se zato pojavljajo v tolikšnem številu občin koalicije KD-KPI, pomeni, da nekaj očitno ni v redu. Socialistom je sicer doslej bilo »dovoljeno«, da so takorekoč povsod na vladi — ali s KD ali s KPI. Toda socialistom je bilo — recimo zaradi ljubelega miru — doslej marsikaj prizanešeno, odslej pa bo, kot vse kaže, drugače, saj se po volilni moči približujejo drugi politični sili v državi, se pravi komunistom.

V Furlaniji Julijski krajini predlaga Kršč. demokracija, naj se v deželni upravi obnovi šeststrankarsko zavezništvo (KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in Ssk), na čelu vlade pa naj se potrdi Adriano Biasutti. Socialisti pravijo, da bi lahko KD in PSI sama vladala, saj imata absolutno večino v deželnem svetu. Vsekakor se zavzemajo za »preferenčno os« med obema strankama. Pogovori so v teku in je treba smatrati izvolitev predsednika in članov predsedstva deželnega sveta za prehodno ter začasno rešitev.

Kar zadeva Slovensko skupnost, smemo pričakovati, da se bo zavzemala za prisotnost v okviru nove večine, če bo ta sprejela oziroma potrdila pozitivna stališča do

dalje na 2. strani ■

»Dan miru« bo posvečen manjšinam

»Za graditev miru je treba spoštovati tudi manjšine«. To bo geslo prihodnjega svetovnega dneva miru, ki ga Cerkev praznuje že vrsto let na dan prvega januarja. Papež Janez Pavel II. je sklenil, da bo 1. januar 1989 posvečen manjšinam, ki živijo skoraj po vseh državah in ki so včasih kar celi narodi. O vsem tem so objavili v Vatikanu sporočilo, ki pravi med drugim: »Mir je stvar vseh ali pa ga ni za nikogar. Papeževo geslo je poziv vsem, da bi aktivno prispevali k utrjevanju miru tudi s tem, da spoštujejo in gojijo zakonite pravice manjšin«. Papež, ki se v svojem pozivu o-

brača na vse države, na mednarodne organizacije in v bistvu na vse ljudi, naglašja, da je vsem manjšinam lastno izkustvo trpljenja in izkoreninjenosti; manjšine opozarjajo, da je človeška družina ena sama in da ima vsak njen član neodtujljivo dostojanstvo. To je formulirano v mednarodnih izjavah in konvencijah, hkrati pa je tudi globoko zasidrano v veri ter mora dejansko zaživeti v družbenih strukturah in pravnih sistemih. »Miru ne more biti, če nekaterim skupnostim niso priznane pravice ali če teh skupnosti sploh ne upošte-

dalje na 2. strani ■

RADIO TRST A

■ NEDELJA, 31. julija, ob: 8.00 Jutranji radijski dnevnik; 8.20 Dobro jutro po naše; 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu; 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji; 10.00 Mladinski oder: »Zgodilo se je med zvezdami« (napisal Janez Povše); 11.45 Vera in naš čas; 12.00 Veliki svet malih domovin; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 »Oprost, ne juriš?« Poletni satirični minikabaret Borisa Kobala in Sergeja Verča; 16.00 Odstavki o pomembnih in nepomembnih stvareh; 17.30 Dramatika Josipa Tavčarja — šesta oddaja: »Je vedno prepozno«, radijska igra; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PONEDELJEK, 1. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Mezzosopranistka Bernarda Fink in pianistka Blaženka Arnič; 12.00 Naše ljube navade in razvade; 12.40 »Sreča je kakor sonce: kadar je najlepše, zatone«; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 S poti po Afriki; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Od trte do vina; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ TOREK, 2. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Tržaška pisma Vuka Karadžića; 9.00 Zdravilne rastline in sadni sokovi; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Simfonični orkester RTV Ljubljana vodi Anton Nanut; 12.00 Dogodivščine jugoslovanskega režiserja v vročem povojnem Trstu; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Festival narodnozabavne glasbe v Števerjanu; 14.30 »Dogodivščine mravljinčka Ferdinanda«; 15.00 Jezik mladih; 16.00 Potujmo!; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Ne morem jih pozabiti; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SREDA, 3. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Problemi sodobne družbe; 9.00 Kuharska potovnica; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.40 V prostem času; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Tržaški oktet; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 V objemu gora; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Slovensko slovstvo v filmu; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ ČETRTEK, 4. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 8.10 Iz tišine glas; 9.00 Prehrana in zdravje; 10.00 Poročila in pregled tiska; 10.10 Klavirski kvartet RTV Ljubljana; 12.00 Magnetizem ženske poezije; 12.40 Ko zvezde zableščijo; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Festival narodnozabavne glasbe v Števerjanu; 14.30 »Dogodivščine mravljinčka Ferdinanda«; 16.00 Zapiski s poti; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Četrtekova srečanja: Pogovori; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ PETEK, 5. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 V filmskem svetu; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Zborovska glasba; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Časovna kovačnica; 16.00 Odhajanja; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Kulturni dogodki; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

■ SOBOTA, 6. avgusta, ob: 7.00 Jutranji radijski dnevnik; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Poročila in deželna kronika; 9.00 Prehrana in zdravje; 10.00 Poročila in pregled tiska; 12.00 Na počitnice!; 13.00 Opoldanski radijski dnevnik; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.30 Navdih knjževnosti v opernem izrazu; 16.00 Filmi na ekranih; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 18.00 Ne morem jih pozabiti; 19.00 Večerni radijski dnevnik.

Izdajatelj: Zadruga z o. z. »NOVI LIST« — Reg. na sodišču v Trstu dne 20.4.1954, št. 157. Odgovorni urednik: dr. Drago Legiša — Tiska tiskarna Graphart Trst, ulica Rossetti 14, tel. 772151

Vprašanje novih večin se rešuje...

■ nadaljevanje s 1. strani

temeljnih zahtev celotne slovenske narodne skupnosti v Italiji.

To v glavnem velja tudi za goriški pokrajinski svet, medtem ko je položaj v tržaškem pokrajinskem in občinskem svetu delno pogojen od prisotnosti Liste za Trst, oziroma od njenega splošnega usmerjenja po volitvah. Slovenska skupnost seveda nima po volitvah prav nobenega razloga, da bi spreminjala svoje stališče do te tržaške politične formacije, saj je in ostaja njen odločni politični nasprotnik.

»DAN MIRU« BO POSVEČEN MANJŠINAM

■ nadaljevanje s 1. strani

vajo«, je dalje rečeno v vatikanskem sporočilu, ki na koncu dodaja: »Manjšine so sposobne prispevati k miru odločilni delež. Zato morajo vlade, narodi in same manjšine narediti vse, da bo ta dragočnost vredno zaživela«.

Prva seja novega deželnega sveta

Novi predsednik deželnega sveta Furlanije-Juljske krajine je krščanskodemokratski deželni tajnik Longo, ki pa je v svojem pozdravnem govoru omenil, da bo ostal na tem mestu le do trenutka, ko bodo stranke dosegle sporazum o bodoči večini. To je glavni rezultat prve seje novizvoljenega deželnega sveta. Kot glavna točka je bila na sporedu izvolitev novega predsednika. Sejo je vodil najstarejši svetovalec, predstavnik Liste za Trst Cecovini, kot to predpisuje pravilnik. Začela se je z zaprisego 62 članov deželnega sveta. Svetovalci Ivan Bratina, Bojan Brezigar in Miloš Budin so zaprisegli najprej v slovensščini, nato pa v italijanščini. Predstavniki Zelene liste Wehrenfening je prebral zaprisego v nemščini, slovensščini in italijanščini. V furlanščini in italijanščini pa so prisegli demoproletarec Cavallo, svetovalec Furlanskega gibanja De Agostini in

Ta teden sta na sporedu prvi seji tržaškega občinskega in pokrajinskega sveta. Mislimo, da se ne motimo, če rečemo, da bosta predstavljali le uvod v reševanje vprašanja, kakšni bosta novi večini v obeh javnih telesih.

LEFEBVRE IZGUBLJA PRIVRŽENCE

Kakih 30 duhovnikov in bogoslovcev, ki so pripadali gibanju tradicionalističnega škofa Lefebvra, je zapustilo njegovo skupnost in skelnilo, da se vrne v objem katoliške Cerkve. V samostanu cistercijanskih redovnikov v kraju Hauterive v Švici so se omenjeni duhovniki in bogoslovci srečali z vatikanskim odposlancem, kateremu so uradno sporočili, da so zapustili gibanje že omenjenega tradicionalističnega škofa. Duhovniki in bogoslovci so sklenili ustanoviti bratovščino Svetega Petra, na čelo katere so postavili redovnika Josefa Bissiga. Konec letošnjega junija je monsignor Lefebvre posvetil štiri nove škofo, zaradi česar je bil, v skladu s cerkvenim zakonikom, takoj izobčen. Enaka usoda je doletela tudi vse štiri nove škofo ter brazilskega škofa Mayerja.

svetovalec »zelenih« Rossi. Socialist Teršar je zaprisegel le v italijanščini.

Izvolitev krščanskega demokrata Longa za predsednika je omogočil dogovor, do katerega je prišlo v zadnjem trenutku med krščansko demokracijo in socialisti. Dogovor predvideva, da se začasno izvolita krščanskodemokratski predsednik in socialistični podpredsednik, ki naj bi ostala na svojem mestu do sklenitve dogovora o novi upravi. Na kompromis so očitno pristale tudi ostale stranke dosedanje deželne večine. Longo je bil izvoljen že pri prvem glasovanju. Pri glasovanju za dva podpredsednika sta bila izvoljena socialistični deželni tajnik Saro in komunistična svetovalka De Piero Barbina. Štirje tajniki predsedstva pa bodo odslej krščanskodemokratska predstavnik Piccolijeva, socialist Vampa, misovec Coiro in predstavnik Liste za Trst Cecovini.

Protislovenska poteza poslanca Camberja

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je ostro obsodilo novo protislovensko potezo tržaškega poslanca Camberja, ki je kot predstavnik Liste za Trst član socialistične parlamentarne skupine. V poslanski komisiji za ustavna vprašanja je namreč pred dnevi skušal prodreti z zakonskim predlogom, po katerem naj bi v tržaških okoliških občinah Devin-Nabrežina, Zgonik, Reepntabor in Dolina odpravili še vedno veljavno določilo iz časov Zavezniške vojaške uprave o dvojezični obliki vseh osebnih izkaznic. Zahtevo je utemeljil z znanimi stališči proti temeljnim zahtevam Slovencev po pravičnem zaščitnem zakonu.

Slovenska skupnost poudarja, da gre za poskus omejevanja že uveljavljene pravi-

ce, ki nikogar ne ogroža, temveč bogati krajevno stvarnost, zanjo pa jamčijo tudi Osimski sporazumi, ko pravijo, da se raven zaščite ne sme zmanjšati, nasprotno, mora doseči določila Londonskega sporazuma in težiti po »najvišji možni zaščiti«.

Kar pa je najhujše pri vsem tem, je dejstvo, da protislovenski in omejitveni predlogi že prihajajo na dnevni red parlamentarnih teles, medtem ko desetletja dolge zahteve slovenske narodnostne skupnosti še naprej čakajo na korenit premik.

Ta teden bo vlada odobrila nove ukrepe, ki naj postopno odpravijo velik javni primanjkljaj. Med drugim je predvidena sprememba pri davku IRPEF.

Zanimiv razplet dogodkov

Iz Ranguna, glavnega mesta Burme, prihaja vest, da je odstopil najvplivnejši mož v državi, 77-letni Ne Win, predsednik socialistične stranke in dejanski gospodar položaja dolgih 26 let. Na kongresu svoje stranke je izjavil, da je položaj v državi nevzdržen, saj prihaja do krvavih spopadov, verskih in družbenih napetosti, hkrati pa je gospodarsko dobesedno na tleh. Ne Win je dal razumeti, da se čuti soodgovornega in je predlagal, naj bi septembra izvedli ljudsko glasovanje o tem, če si prebivalstvo želi enostrankarski sistem ali pa politični pluralizem. Večina opazovalcev je prepričana, da senzacionalni odstop ni taktična poteza, marveč plod avtokritike, izpeljane dosledno do konca.

Ne Win je prišel na oblast leta 1962 z vojaškim udarom. Do leta 1981 je osebno vodil državo, odtlej pa je oblast izvajal iz za kulis. V preteklosti se je aktivno udeleževal boja za neodvisnost Burme izpod britanske oblasti. V novjšem času je bila njegova zasluga v tem, da Burma ni bila zapletena v vojna dogajanja na indokitajskem polotoku. V ostalem pa se je država znašla na robu propada in ob tem spoznaju Ne Win zapušča prizorišče.

SENCA KATINA V ODNOSIH MED POLJAKI IN RUSI

Pred nekaj dnevi je skupina poljskih vojaških kuratov darovala sveto mašo v Katinu, v neposredni bližini kraja, kjer je bilo v začetnem razdobju druge svetovne vojne pobitih na tisoče poljskih častnikov. Ista skupina vojaških kuratov je potem darovala službo božjo tudi v kraju Lenino, in sicer za vse padle poljske in sovjetske vojake v zadnji vojni.

Katin leži v bližini ruskega mesta Smolensk, njegovo ime pa je tragičen simbol za enega izmed velikih zločinov v zadnji vojni. Tam je bilo pobitih več tisoč poljskih častnikov in podčastnikov, ki so bili padli v sovjetsko ujetništvo ob koncu skupnega Hitlerjevega in Stalinovega napada na Poljsko leta 1939. Sovjeti so skušali pokol naprtiti nacistom, vse razpoložljivo gradivo pa nesporno dokazuje, da so bili krivci dejansko Sovjeti. Ta grozljiv dogodek še danes meče senco na odnose med Poljaki in Rusi. V zadnjem času je bila ustanovljena posebna mešana skupina zgodovinarjev, da razišče in razčisti katinski primer. Doslej rezultatov še ni bilo.

JUGOSLAVIJA IN OLIMPIJSKE IGRE

Jugoslavija in Južna Koreja nimata urejenih diplomatskih odnosov. Kot poroča agencija Reuter, sta jugoslovanski olimpijski odbor in korejska družba za spodbujanje trgovine podpisali pogodbo, po kateri bo Južna Koreja prispevala Jugoslaviji 600 tisoč dolarjev, da bi ji omogočila boljše sodelovanje pri olimpijskih igrah. Jugoslavija misli poslati v Seul 157 tekmovalcev, torej 12 več kot v Los Angeles pred štirimi leti.

Slovenska naselitev - pod zaščito Obrov?

Zgodovinski viri nam o kaki naselitvi slovenskih prednikov v vzhodne Alpe v 6. stol. ob alpskih rekah Savi, Dravi in Muri navzgor, ničesar ne poročajo. Toda to vprašanje pustimo zaenkrat ob strani, kakor tudi sklepanja, ali nismo mogoče Slovenci prav sami tisti »staroselci«, na katere zgodovinarji v svojih raziskavah tako pogosto zadevajo.

Pomudimo se predvsem ob trditvi, da naj bi Slovenci naselili takrat vzhodne Alpe pod zaščito Obrov, katerim naj bi bili hlapci. Grozovito hlapčevstvo oz. suženjstvo pod Obri sta Slovincem prisodila nemškonacionalni zgodovinar Peisker, češkega porekla, potem ko je prišel za profesorja v nemškonacionalno prežeti gornještajerski Gradec, ter njegov pristaš, slovenski zgodovinar Hauptmann. Iz samih zgodovinskih virov pa o kakem hlapčevstvu Slovencev pod Obri ničesar ne izvememo.

Seveda je bilo treba najti za hlapčevske trditve »dokazov«, in eden takšnih naj bi bilo ime koroškega kraja Vovbre (lahko od »v Obre«, nem. Heunburg), češ da je bil kraj nekoč obrska postojanka. Toda ime je osamljeno, arheoloških najdb, ki bi pripadale Obrom, po slovenskih deželah prav tako ni. In te Vovbre očitno pričajo o obrski prisotnosti na karantanskem območju tako malo, kakor kakšen Türkenfeld na Bavarskem o prisotnosti Turkov v tej deželi. Ime Vovbre bi prej imelo pomen izhodišča za pohod Karantancev proti Obrom.

Še bolj nenavaden dokaz o podložnosti Karantancev Obrom je navedba Pavla Diakona, da so leta 595 Bavarci vdrli v Karantanijo in da so jih Karantanci, ko so prišli naslednje leto, s pomočjo obrskega kavana hudo porazili.

Pavel Diakon ne navaja, kje naj bi se to zgodilo. Ideološko zgodovinopisje pa postavi ta dogodek kar k izvirov Drave. In tako morajo Obri pod svojim kakanom prepotovati vso Karantanijo ravno po sredini, da pridejo Karantancem na pomoč na skrajni zahodni konec k izvirov Drave. Sedaj se sklep kar sam od sebe ponuja: če so šli skozi vso deželo, jim je bila pač podložna, sicer bi jih Karantanci ne pustili skozi kar tako.

Toda takšno sklepanje je izmed vseh verjetnosti najmanj sprejemljivo. Zakaj le na širokem prostoru ob Donavi, vzhodno

od Solnograda, je vpadanje iz Bavarske proti vzhodu najlažje? Kakšen plen naj bi Bavarci iskali v ozki dolini ob izvirov Drave? Le v primeru vdora ob Donavi je bil ogrožen tudi obrski kakan v Panoniji, ki se je tedaj začela pri Dunaju, zato je tudi šel na pomoč Karantancem, vendar ob severnem robu njihove dežele, ne pa po sredi nje.

Ker se tudi to dokazovanje podložnosti Obrom ponesreči, skuša ideološko zgodovinopisje raztegniti gospostvo Obrov vsaj na Kranjsko, sklicevaje se na pismo Karla Velikega ženi Fastradi (791), iz katerega izvememo, da je šla frankovska vojska iz Furlanije nad Obre skozi Ilirik proti Panoniji in naletela vzhodno od furlanske meje na obrski ring.

Toda tudi v tem primeru je najmanj verjetno, da bi šla ta vojska preko Kranjske. Šla je skoraj gotovo preko severne Istre čez Trsat in Ilirik (Hrvaško), ker se ji je pridružil tudi istrski vojvoda. Kranjska ni spadala k Iliriku, ki je omenjen v pismu. Pač pa je Hauptmann raztegoval Ilirik ne le na Kranjsko, temveč svoj čas celo v samo Karantanijo in tako pripeljal Obre vsaj na Kranjsko.

Da bi nesposobnost Karantancev še bolj poudarili, se nekateri zgodovinarji trudijo prikazati, da so bili vojaško šibki tudi nasproti Langobardom. Navedba Paula Diakona, da so slednji ok. 610 odvzeli Slovincem kraja Zella in Medaria, je privedla do tega, da so z imeni teh krajev poistovetili Meglarje in Zilo pri Podkloštru. Šolski zemljevidi prikazujejo nekakšen ozemeljski langobardski jezik, ki se steguje v Karantanijo s Trbiža pa vse do Baškega jezera in Beljaka, zapirajoč Karantancem prehod v gornji dolini Zile in Drave. Takšno stanje naj bi trajalo kakih sto let. Karantanci pa so baje bili nesposobni, da bi pregnali Langobarde.

Toda, kakšno korist naj bi imeli tudi Langobardi sami od tega, da so vzdrževali po kaki 120 km dolgi poti preko dolin iz Furlanije takšen ozemeljski jezik v Karantaniji? Ko bi vendarle zadostovalo nekaj malega posadke v soteski pri Trbižu? Zato drugi pisci sodijo, da sta omenjena kraja lahko istovetna le s krajema Medana in Ceglo v Brdih, na robu furlanske ravnine, ob sami meji Langobardov.

J. Šavli

Demonstracija Srbov v Pančevu

Deset tisoč Srbov je v soboto, 23. t.m., manifestiralo v Pančevu, vojvodinskem mestu tik ob meji z ožjo Srbijo. Napovedana je bila prisotnost tudi demonstrantov s Kosova, ki pa menda niso dospeli do Pančeva v večjem številu. Srbski demonstranti so zahtevali tako ustavno reformo, ki naj omogoči oblastem srbske republike večje nadzorstvo nad življenjem v avtonomnih pokrajinah Kosovu in Vojvodini. Pri tem so izrazili podporo zahtevam, ki jih postavlja vodilni srbski politik Slobodan Milošević.

Podobne manifestacije so bile tudi v preteklih tednih, pa čeprav je predsedstvo Zveze komunistov Jugoslavije pozvalo prebivalstvo, naj z njimi preneha.

Župan iz Pančeva je sprejel kakih 30 Srbov in Črnogorcev s Kosova, ki so se udeležili manifestacije. Izrazil jim je polno solidarnost. Eden izmed njih pa je poudaril, da je tudi današnja manifestacija pokazala, kako ljudstvo zahteva enotnost Srbije brez meja in enotno ustavo.

»ČLOVEK IN LES« — ZANIMIVA RAZSTAVA V REPNU

Tržaška pokrajina je v sodelovanju z Odsekom za zgodovino Narodne in študijske knjižnice v Trstu pripravila zanimivo zgodovinsko in etnografsko razstavo z naslovom »Človek in les«. Razstavo so odprli v soboto, 23. t.m., v prostorih Kraškega muzeja v Repnu. Ob uvodni slovesnosti so pred številnimi udeleženci spregovorili dosedanj pokrajinski odbornik za kmetijstvo Marcello Čok, predsednik tržaške pokrajine Dario Locchi in predsednik Narodne in študijske knjižnice prof. Jože Pirjevec.

Sama razstava, ki bo odprta do polovice oktobra, je v bistvu razdeljena na tri dele. Prvi del je namenjen osvetlitvi pogozdovanja kraških goličav. Pripravljenci razstave so poskrbeli za vrsto zanimivih dokumentov, ki gredo od tržaških mestnih statutov iz leta 1350 do katastrskih map iz prejšnjega stoletja in fotografskih posnetkov iz začetkov tega stoletja. To gradivo prča o pravi kraški gmajni in o odnosu do gozda v teku stoletij. Te zanimive listine so odkrili v tržaškem Državnem arhivu, v Mestni knjižnici, v Mestnem muzeju in pri Deželnem gozdarskem nadzorništvu.

Drugi del razstave je namenjen lesnim predmetom in orodju, ki so ga uporabljali na Krasu še pred nekaj desetletji. Starejši obiskovalci bodo lahko obujali spomine na čase, ko so še bili v uporabi pleteni biči, lesene vile za seno, razni koši, lesen kmečki voz, košulje, žbrince, šešlje itd. Zanimivo je vinarsko in kletarsko orodje, ki je v bistvu še danes v uporabi. Mlajši pa bodo ob teh predmetih odkrivali nov svet in stare življenjske navade Kraševcev.

V tretjem delu razstave je prikazano najbolj značilno kraško grmičevje in drevje. Gre za prikaz, ki pa je predvsem izhodišče za izlete v naravo in samostojno odkrivanje botaničnih zanimivosti Krasa. V kratkem bo o tej zanimivi razstavi izšel tudi katalog.

DEŽELNI SVETOVALEC BREZIGAR O OSIMSKIH CESTAH

Deželni svetovalec Slovenske skupnosti Bojan Brezigar je naslovil na deželnega predsednika vprašanje, v katerem ga sprašuje, kaj namerava storiti deželni odbor Furlanije Julijske krajine, da bi prepričal jugoslovansko zvezno vlado, naj odstopi od svojega namena, glede izgradnje samo tistega dela avtoceste, ki naj bi povezovala Razdrto s Fernetiči. Brezigar je v svojem prvem političnem dejanju na deželni ravni poudaril, da je vprašanje avtocestne povezave med Razdrtim in Vrtojbo velikega gospodarskega pomena za Gorico in širše področje, ne glede na to, da je ta cesta tudi predvidena po osimskih sporazumih. Opustitev tega načrta s strani jugoslovanske zvezne vlade pa bi pomenila gospodarsko in kulturno škodo za vso deželo Furlanijo Julijsko krajino in sosednjo republiko Slovenijo.

Slovenska skupnost ostaja polarizacijska sila slovenskih volivcev

V sredo, 20. julija, se je sestal tržaški pokrajinski svet Slovenske skupnosti in obravnaval izide zadnjih volitev. Po uvodnih besedah predsednika dr. Legiša je pokrajinski tajnik Harej podal pregled volilnih izidov, s posebnim ozirom na pokrajinski svet ter tržaški občinski svet in krajevne sosvete. Iz podatkov je razvidno, da je Ssk v glavnem obdržala svoje pozicije v odstotkih, nekoliko manj v absolutnih številkah. Vsekakor je bilo poudarjeno, da je dosegla vse zastavljene cilje, s tem da je potrdila svoje predstavnike v vseh upravnih telesih, od dežele, pokrajine do tržaške občine in krajevnih svetov. To dejstvo pomeni objektivni uspeh, zlasti če pomislimo, v kakšnih negotovih razmerah je potekal boj za glasove slovenskih volivcev. Z drugimi besedami pomeni, da Ssk ostaja osrednja polarizacijska sila slovenskih volivcev, ki jim je pri srcu samostojno politično nastopanje manjšine. To vlogo bo še bolj uveljavljala spričo dejstva, da ni bil izvoljen noben slovenski kandidat na listah PSI.

Po tajnikovem poročilu se je razvila obširna in poglobljena razprava o doseženih rezultatih in pomanjkljivostih, zaradi katerih ne more dosežati še boljših izidov, predvsem zaradi razprševanja slovenskih glasov. Ob koncu je pokrajinski svet določil delegacijo, ki se bo udeleževala pogajanj z drugimi strankami za sestavo upravnih večin v tržaški občini, pokrajini in krajevnih svetih. V zvezi z izidi volitev v krajevni svet Zahodnega Krasa bo Ssk v prihodnjih dneh vložila priziv na Dežel-

no upravno sodišče (TAR) proti nepravilni razdelitvi prejetih mandatov, zaradi katere je izpadel drugi izvoljeni predstavnik Ssk, ki je bil prvotno že dodeljen.

SLOVENSKA SKUPNOST PONOVO IZRAZILA ZASKRBLJENOST

Slovenska skupnost je ponovno izrazila zaskrbljenost zaradi procesa za zaprtimi vrati, ki poteka pred vojaškim sodiščem v Ljubljani proti Janezu Janši in prijateljem. Delegacija Ssk, v kateri so bili deželni tajnik Ivo Jevnikar, deželni podtajnik dr. Karel Brešan in deželni svetovalec Bojan Brezigar, je 23. t.m. obiskala generalnega konzula SFRJ v Trstu Livija Jakomina. V obširnem razgovoru je poudarila, kako sodoživlja skrbi in bojazni deset in deset tisoč rojakov, ki so v Sloveniji podpisali solidarnostne ali protestne izjave. Kot pripadnike manjšine, ki se bori za spoštovanje svojega jezika in za njegove pravice v javnosti, pa nas je še dodatno prizadela vest, je rečeno v sporočilu Ssk, da poteka sojenje v neslovenskem jeziku.

V nadaljevanju razgovora so predstavniki Ssk spregovorili še o najnovejših političnih premikih v zvezi s slovensko narodnostno skupnostjo v Italiji.

Izrazili so končno pričakovanje, da bodo popravljene zadnji zvezni načrti o gradnji cest, ki nerazumljivo izključujejo izgradnjo avtocestnega odseka Razdrto - Nova Gorica, ki je bistvenega pomena za razvoj vsestranskih dobrih odnosov ob meji.

Slovenska skupnost o zadnji seji občinskega sveta v Nabrežini

Devinsko - nabrežinski občinski svet je na seji dne 22. t.m. odložil glasovanje o vprašanju nove variante občinskega regulacijskega načrta, ki pobliže zadeva Sseljanski zaliv. Večina občinskih svetovalcev je namreč zahtevala, naj občinska uprava omogoči globljo in podrobno proučitev načrta, ki so ga svetovalske skupine prejele na vpogled pred nekaj dnevi. Odbor je to zahtevo sprejel in sta bili glasovanje ter nadaljnja razprava o vprašanju spremembe regulacijskega načrta za Sseljanski zaliv odloženi na prvi teden letošnjega septembra.

Zelo živahna razprava je nastala, ko je občinski odbor predlagal, naj se prouči načrt za ureditev nabrežinskega trga. Svet je z glasovi komunistične partije, socialistične stranke, Liste za Trst in misovske stranke preprečil obravnavo obnovitvenega načrta. V tej zvezi je devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti objavila poročilo, v katerem izraža globoko zaskrbljenost nad tem dejstvom, saj je, po njenem, odobritev obnovitvenega načrta prvi pogoj, od katerega je odvisna odobritev načrtov za posamezna poslopja na na-

brežinskem trgu. Med temi so načrti za gradnjo kulturnega doma, za ureditev poslopja, v katerem bo imelo sedež nabrežinsko Godbeno društvo, in za razširitev sedeža Kmečke in obrtne hranilnice in posojilnice. Vsa ta dela bodo doživela, pravi Slovenska skupnost, nove zamude in zavlačevanja. Ob vsem tem pa je še zlasti zaskrbljujoče dejstvo, da je na seji občinskega sveta komunistična partija tudi napovedala glas proti odobritvi obnovitvenega načrta. To je utemeljila z zahtevo po razlastitvah zemljišč v središču vasi, na katerem naj bi nastalo parkirišče avtomobilov. Sekcija Slovenske skupnosti naglašja, da je odločno proti razlastitvam, ki so med drugim povsem nepotrebne. V središču Nabrežine je predvidena ureditev dveh parkirišč. Eno bi bilo pri pokopališču, drugo pa pri javni kopalnici. Slovenska skupnost zagotavlja, da bo naredila vse, da bi čimprej prišlo do odobritve obnovitvenega načrta za nabrežinski trg, zaključuje poročilo nabrežinske sekcije Slovenske skupnosti, in odločno graja zadržanje tistih političnih sil, ki žrtvujejo svojim strankarskim interesom koristi širše skupnosti.

Hura, imamo sovražnika!

Cerkveni list krške (celovške) škofije NEDELJA je 17. julija objavil članek, ki ga je napisal predsednik Krščanske kulturne zveze na Koroškem dr. Janko Zerzer v zvezi z napadi na državnega poslanca Karla Smolleta. Zdi se nam, da avtor članka ugotavlja nekaj silno pomembnih dejstev, zaradi česar ga v celoti ponatisujemo.

(Ured.)

Včasih se spomnim prijatelja iz študijskih let, ki je bil nad spori znotraj naših vrst tako nesrečen, da je pogosto dejal, da bi najrajši izstopil iz narodne skupnosti, ker ga potem vsi ti spori ne bi prizadeli in bi živel lepo v miru.

Ta recept sicer ni priporočljiv, vendar naše nagnjenje k doslednemu, in kakor kaže, načrtnemu negovanju internih konfliktov je slej ko prej izredno živo. In to seveda brez ozira na posledice. Duhovna kapaciteta človeštva ali posameznika se ne meri toliko po tem, ali dela napake ali ne, temveč po tem, ali je sposoben, da napak ne ponovi. V prvih poveljnih letih je del naših vodilnih manjšinskih politikov spoznal, da je misel na spremembo južnokoroške meje lov na fantom, da je treba svoj položaj oceniti realistično, ne pa si dati diktirati politično dejanje od iluzij. Drugi »tabor« tega ni hotel vzeti na znanje in je kar naprej s krepkimi frazami ustvarjal ozračje, ki je zastrupljalo naše medsebojne odnose in nam v celoti škodovalo. Naloga politikov in publicističnih organov pa bi seveda morala biti v tem, da v dani situaciji dosežemo to, kar je najboljše za razvoj naše skupnosti. Kako močno je bilo v tistih letih med Slovenci ukoreninjeno sovraštvo, verjetno vejo le tisti, ki so ta leta doživeli.

V določeni meri se ta naša nesrečna preteklost danes ponavlja. Gonja proti državnemu poslancu Karlu Smolletu je po mojem mnenju zavestno negovanje sovraštva in neodgovorno razdvajanje naše narodne skupnosti. Seveda je neprijetno, če je politični konkurent uspešen, vendar če nam res gre za skupno stvar, potem bi morali vsi podpreti njegova prizadevanja, kajti po naslednjih državnozbornih volitev te možnosti gotovo ne bomo več imeli. Je pač stara taktika, da je boljše preprečiti kak uspeh, ki bi ga dosegel kdo drug. Tako pa danes doživljamo absurdno situacijo, da je ravno Smolle, ki je s svojim vztrajnim kontaktiranjem in doslednim prepričevanjem dosegel marsikatero izboljšanje ne-ljubljenejšega šolskega zakona, tarča nekvalificiranih izpadov in sovražnih izbruhov. Brutalnost nekaterih takih napadov nanj bi morala zbuditi pomisleke tudi pri tistih, ki iz taktičnih razlogov v Smolletu vidijo le političnega nasprotnika. Treba je pri vsem tem namreč tudi upoštevati dinamiko medčloveških odnosov in nevarnost eskaliranja neke človeške držve. Primerov za tak nevarni razvoj imamo dovolj, saj niti ni treba misliti na čas prve republike.

Naj se na koncu še enkrat vrnem k študijskemu kolegu, ki je — seveda le za šalo — razmišljal o tem, da bi se pri narodni skupnosti odjavil. Seveda tega ni storil. Preveč je bil pošten značaj in je bila njegova narodna zavest utrjena. Vendar mnogo je takih, ki teh vrlin nimajo, ki v narodni zavesti omahujejo. Zanje so notranji spori lahko zadnji sunek h koraku proč od problematične skupnosti. To smo na dramatičen način že doživeli v poveljnih letih. Ali res še nimamo dovolj?

PREJELI SMO:

Obisk pri Slovenski skupnosti v Gorici

Goriško tajništvo Slovenske skupnosti je v prejšnjih dneh imelo v gosteh odličnega gosta iz Rima, in sicer dr. Rubinacija, bivšega osebnega tajnika ministrice za šolstvo Faluccijeve in danes ministrskega svétnika.

To je imenitna oseba, s katero je naš goriški pokrajinski odbornik dr. Špacapan navezal odlične stike zaradi prenekaterih uspešnih akcij v korist slovenskih šol in ga je zato povabil med zamejske Slovence, da na lastne oči preveri naš položaj in se po bližje seznaniti s problemi naših šol.

Na sestanku v Palace Hotelu med Rubinacijem, Špacapanom in prof. Sirkom je tako prišla do izraza vsa razčlenjena problematika šolanja v slovenskem jeziku. Rimski gost je pokazal izreden čut in posluš za specifične probleme naše narodne skupnosti, ki pa so po njegovem mnenju lažje rešljivi, če se kakorkoli povezujejo na obče šolske probleme v državi in na strukture, ki jih šolska ureditev že predvideva.

Tako je prišlo do ugotovitve, da Slovenci sploh še nismo izrabili vseh možnosti lastne prisotnosti v italijanskem šolskem sistemu in da se gremo nekega »apartheida« po stilu Južnih Tirolcev. Slednjih pa je mnogo več, tako da so v svoji deželi pravzaprav večina; in torej marsikaj lahko dosežejo in pomenijo prav zaradi tega. Mi Slovenci pa se moramo v glavnem sklicevati na ustavo, na razne memorandume in pogodbe med državami,

na Osimske sporazume, se pravi na papirje, pa naj si bodo še tako važni. Če bi slovenski šolniki bili prisotni v vseh organih, kjer se slovenska prisotnost predvideva, na šolskih skrbništvi, v sklopu šolskih okrajev in pokrajinskih šolskih svetov, v deželni komisijah, v deželnem zavodu IRSSAE in tam soglasno in odločno zagovarjali določena stališča, bi se marsikatera zadeva premaknila in gotovo imela manj nasprotovanj, kot jih ima sedaj, ko Italijani praktično sami odločajo o šolah, Slovenci pa »načelno« vztrajamo na zahtevah po samostojnih forumih, kjer pa bi nujno svoje probleme razlagali le samim sebi.

Dr. Rubinacci je tudi ugotovil, da ima slovenska šola edinstvene pogoje za razvoj, če se v javnosti pokaže kot kvalitetno boljše in resnejša od italijanskih, ki med stavkami profesorjev in dijakov sploh ne utegnejo izvesti programa do konca.

Poleg tega neuradnega sestanka so Goričani rimskega gosta, ki je bil s soprogo in hčerko, pospremili na festival narodnozabavne glasbe v Števerjan, v Postojnsko jamo, v Ljubljano in na Bled, kjer je v cerkvi na otoku sredi jezera za ožje prijatelje koncertiral kvartet »DO« v zasedbi Čare, Tozon, Ambrož, Čadež, kar je seveda bil enkrat dogodek ne samo za goste, ampak tudi za vse prisotne, med katerimi je bilo mnogo Tozonovih prijateljev iz Števerjana.

dalje na 8. strani ■

Avtocesta po Vipavski dolini nima sreče

Predsednik slovenske vlade Dušan Šinigoj je v Novi Gorici izjavil, da slovenski delegati v zvezni skupščini ne bodo glasovali za predlog, naj zvezna vlada financira le gradnjo avtoceste Razdrto - Fernetiči in ne tudi avtocest Razdrto - Vrtojba in Trst - Reka, kot predvidevajo osimski sporazumi. Podpredsednik zvezne vlade Zemljarič, ki je bil tudi prisoten v Novi Gorici, je izjavil, da bi bila gradnja treh avtocest hkrati »za Jugoslavijo prevelik zalogaj«. Zato daje prednost gradnji le eni (Razdrto - Fernetiči). Kot beremo v slovenskem dnevem tisku, je sklep beogradske vlade vzbudil veliko nezadovoljstvo pri voditeljih novogoriške in ajdovske občine, ki so še do pred kratkim za gotovo

računali na gradnjo avtoceste po Vipavski dolini in v tem pogledu tudi dajali zagotovila italijanskim kolegom v Gorici in drugod v Furlaniji, s katerimi imajo tesne stike.

Zaman so v Novi Gorici opozarjali podpredsednika Zemljariča, da je o gradnji vseh treh avtocest govoril predsednik Mikulič v Rimu v letošnjem januarju in tedaj dosegel, da je Italija odložila odplačilo 110 milijonov dolarjev odškodnine optantom iz Jugoslavije.

Kaj se bo zdaj zgodilo, ne vemo. Ugotavljamo le, da se nova cesta po Vipavski dolini res ni rodila pod srečno zvezdo. Zapletati se je začelo še pred skoraj 20 leti in se zdaj težave nadaljujejo.

Zahvala

Ob izgubi naše predrage mame

AFRE

se iskreno zahvaljujemo vsem duhovnikom, ki so somaševali, posebno pa domačemu župniku g. Antonu Lazarju, ki je vodil pogreb.

Hvaležni smo tudi zdravniku dr. Tavčarju in gospe Lidiji, ter vsem, ki so pokojno počastili na katerikoli način.

Otroci z družinami in ostalo sorodstvo.

Števerjan, Sovodnje, Ljubljana, Malcesine, Kalifornija, Gorica, 23.7.1988.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Izšla je knjiga o Kraških krtih

V letošnjem maju je izšla knjiga o Kraških krtih. Gre za 140 strani obsegajočo publikacijo, ki sta jo uredila Slavko Rebec in Karlo Devetak ob sodelovanju članov jamarskega kluba »Kraški krti«. Fotografije, s katerimi je opremljena knjiga, sta prispevala Stanko Kosič in Slavko Rebec. Knjiga je v bistvu dvojezična, ker so pri njej sodelovali avtorji obeh narodnosti. Vse prispevke so tudi prevedli v slovenski oziroma italijanski jezik. Po vsakem zapisu sledi krajši povzetek v angleščini. V branje nas uvede kratek zapis Stanke Kosiča, v katerem med drugim takole pravi: »Ze nekaj let smo člani jamarskega kluba Kraški krti razmišljali, da bi svoje delo, še posebej odkritja in ugotovitve zabeležili v posebni knjigi. Ta naj bi bila v prvi vrsti prikaz opravljenega dela na območju Doberdobskega in tudi Tržaškega Krasa, obenem pa tudi oris naše dosežanje poti pri odkrivanju novih jam in uspehov na tem področju«. Zgodovinski prikaz nastanka in delovanja jamarskega društva Kraški krti je napisal dr. Karlo Devetak. Prikaz je začel z ustanovitvijo leta 1969 jamarskega odseka Slovenskega planinskega društva iz Gorice. Sam jamarski klub Kraški krti pa je nastal 25. maja leta 1972. Karlo Devetak nato iz leta v leto, vse do 1986, poroča o delovanju tega jamarskega društva. Sledi vrsta strokovnih člankov. Milan Bufon predstavlja geomorfološki opis doberdobske planote. Rado Gospodarič opisuje kraško jamo Kraljica Krasa na doberdobski planoti. Gre za jamo, ki so jo bili odkrili leta 1972, v objavljenem članku pa Gospodarič posreduje geološke in morfološke značilnosti jame ter značilnosti njenih sigastih form. Graziano Cancian poroča o hidrogeoloških raziskavah v okolici Do-

berdoba. Gre za kratek, a zanimiv zapis iz katerega izhaja, da so hidrologi ugotovili, da se na področju doberdobske planote v podzemlju najdejo trije glavni tipi vode. Gre za vodo takomenovanega doberdobskega področja, ki jo oskrbuje Soča, za kraške vode, ki so v veliki meri posledica padavin in za vode, ki jih pripisujejo Timavi in njenim podzemskim zbirališčem.

Ugo Furlani predstavlja prazgodovinske naselbine v treh jamah na Goriškem Krasu, ki so jih na novo raziskali jamarji skupine Kraških krtov. Gre za tri horizontalne jame, ki so jih poimenovali z ledinskimi imeni Pogriže, Vivišče ena in Vivišče dva. Sondažna raziskovanja omenjenih treh jam so pokazala zanimive kulturne plasti z najdbami lončenine, živalskih kosti, kamnitih izdelkov in oglja. Angelo Morisi in Guido Peano sta objavila biospeleološko študijo o jami »Kraljica Krasa«. Gre sicer le za začetno raziskavo, ki pa je pokazala, da v omenjeni jami živi vsaj 34 živalskih vrst. Angelo Morisi je napisal tudi članek z naslovom »Beležke o plazilcih doberdobskega Krasa«. Bogdan Butkovič pa je prispeval strokovni članek o varnostnih zavorah. Gre za novo varovalno vrono zavoro, ki jo je izumil omenjeni Bogdan Butkovič. Napravo je Butkovič izdelal že leta '73. V naslednjih letih jo je bistveno izboljšal, zaenkrat pa do industrijske proizvodnje te varnostne zavore še ni prišlo. Prav na koncu publikacije je objavljen tudi načrt jame »Kraljica Krasa«, kot so ga izdelali v juliju leta 1979. Izdajo knjige so omogočili Slovensko planinsko društvo v Gorici, Kraška Gorska skupnost, Kmečka banka iz Gorice, Doberdobska in sovođenjska hranilnica ter občini Doberdob in Sovodnje.

Manjšinski jeziki v Evropski gospodarski skupnosti

Turinski dnevnik »La Stampa« je pred dnevi objavil na tretji strani članek, posvečen novici, da je Evropska gospodarska skupnost priznala obstoj 33 manjšinskih jezikov. Fabio Galvano, ki je napisal ta članek, pravi, da bo to dejstvo prava spodbuda za evropske manjšine, ki bodo lahko s pomočjo dvanajsterice utrdile svoj obstoj.

To se bo poznalo tudi v Italiji, ugotavlja pisec, saj so strokovnjaki ugotovili, da na ozemlju italijanske republike obstaja 12 manjšinskih jezikov. Evropska komisija, ki je izvedla raziskavo in pripravila podrobno analizo manjšinskih jezikov v državah članicah Skupnosti, je za Italijo navedla naslednje jezike: albanščino, katalonščino, okcitanščino in tudi provansalsščino, grščino, latinščino, sardinščino, nemščino, furlanski jezik, slovenščino, hrvaščino in tudi jezik, ki ga govorijo Romi.

Fabio Galvano se pri tem sprašuje, ali bo mogoče uveljaviti v Italiji za vse te manjšinske jezike pravico, da bodo pripadniki teh dvanajstih jezikovnih skupin smeli uporabljati svoj materni jezik tudi v javnosti.

Dvanajsterica naj bi torej v prihodnosti podpirala delovanje »Evropskega urada za manj razširjene jezike«, ki ima svoj sedež v Dublinu na

Irskem. Ta mednarodni urad se zavzema, da bi prišlo do sprejetja listine, ki naj bi zagotavljala pravice malih evropskih narodnih skupnosti.

Evropska gospodarska skupnost je s to svojo odločitvijo nekako priznala pojav, ki je vedno bolj občuten, se pravi prebujanje malih narodov in manjšin po Evropi.

Med jezikovnimi skupinami v Italiji je po podatkih, ki jih navaja komisija, poleg nemške manjšine najštevilnejša furlanska skupnost. Furlanščino naj bi govorilo približno pol milijona ljudi, skoraj 100 tisoč ljudi govori albansko. Po podatkih, katere je posredovala komisija Evropske gospodarske skupnosti, ki je pripravila raziskavo o jezikovnih manjšinah, govori slovensko v mejah Furlanije Julijske krajine približno 140 tisoč ljudi. V članku je tudi zapisano, da obstajajo slovenske šole na Tržaškem in Goriškem in da je slovenščina priznana v nekaterih občinskih pravilnikih v deželi.

Fabio Galvano v nadaljevanju našteje še ostale jezikovne skupnosti, ki jih priznava Evropska gospodarska skupnost. Med vrsticami pove, da je nemška manjšina na Južnem Tirolskem najboljše zaščiten in da bo torej verjetno edina imela vse ugodnosti, ki jih predlagajo evropski organi.

KOROŠKA SLOVENSKA AVTORJA V NEMŠKI LITERARNI REVJI

Nemška literarna revija »Literatur um 11« je »mlad« in zanimivo koncipiran časopis, katerega tretji zvezek je v teh dneh izšel v založbi Hitze-roth v Marburgu ob Lahni. Revija izhaja dvakrat letno. Izdajatelj Ludwig Legge, sam pisatelj, je predsednik zelo aktivnega društva Neue literarische Gesellschaft. Günther Jahn in Gunilla Rising Hintz pa sta odgovorna za uredniško delo.

Najnovejša izdaja z obsegom 55 strani je predvsem za Koroško zanimiva, saj sta dva od osmih avtorjev koroška Slovenca, in sicer Gustav Januš (rojen leta 1939) ter Janko Ferk (roj. 1958).

Dve provokativni pesmi slovenskega avantgardista Tomaža Salamuna (roj. 1941) je prevedel znani celovski leksikograf Peter Kersche.

Težišče izdaje pa je 75. rojstni dan avstrijske pisateljice Getrude Fussenegger. O pisateljici piše György Sebestyen.

V reviji pa še objavljajo Friedrich G. Paff (roj. 1950), Margarete Hannsmann (roj. 1921) in Lars Andersson (roj. 1954).

»Literatur um 11« je revija z visokim literarnim nivojem, ki odgovorno išče nove avtorje in pri tem ne pozabi na tradicijo.

XXIII. ŠTUDIJSKI DNEVI

DRAGA '88

2., 3. in 4. septembra 1988

Park Finžgarjevega doma, Opčine, Narodna ulica 89

Petek, 2. septembra, ob 17. uri: Predstavitev predavateljev letošnje »Drage«; ob 17.30 **Manjšinstvo z evropske perspektive**. Kakšna so pričakovanja petdeset milijonov manjšincev naše celine. Govori znan slovenski javni delavec.

Sobota, 3. septembra, ob 16. uri: Slovesna otvoritev, nato: **Glas od Donave na slovenski tribuni**. Tradicija in ideologija v usodi srbskega naroda v XX. stoletju, v prikazu renomiranega književnika. Po predavanju diskusija.

Nedelja, 4. septembra, ob 10.30: **Ločitev duhov: v razhod ali v pluralizem?** Ob 100-letnici goriške revije »Rimski katolik« poskus novega ovrednotenja primorskega misleca, škofa in narodnjaka dr. Antona Mahničarja. Govori priznan strokovnjak. Po predavanju diskusija in kosilo; ob 16. uri: **Kam plovemo**. Za ekologijo duha v slovenskem kulturnem prostoru, zajetem v njegovem zgodovinskem in psihološkem trenutku. Govori slovenski kulturnik. Po predavanju diskusija, zaključek, družabnost. Nedeljsko službo božjo bo ob 9. uri v parku na prostem opravil tržaški škof Lorenzo Bellomi.

DSI — TRST

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Molière

George Dandin ali Kaznovani soprog
režija Dušan Mlakar

v soboto, 30. t. m. - KLODIC (Benečija) - »Bar Silvana«

v nedeljo, 31. t. m. - ŽABNICE - pred planinskim domom Mangart

v torek, 2.8., - BARKOVLJE - igrišče Kulturnega društva

Predstave na prostem - Začetek predstav ob 21h

Sodobno kmetijstvo | Opravila v sadovnjaku ta mesec

V sadovnjaku še vedno pozorno spremljamo razvoj boleznih in škodljivcev in redno škropimo po škropilnem koledarju. Pri uporabi kemičnih sredstev pred zorenjem plodov moramo dosledno upoštevati varnostno dobo, ki mora poteči od zadnjega škropljenja s strupenimi sredstvi do obiranja plodov. Za posamezna kemična sredstva je ta doba različna in traja od 7 do 45 dni. Napisana je na navodilih za uporabo, ki jih upoštevajmo.

Ob močnem pojavu jablanove plesni še vedno režemo okužene poganjke, ki jih sežgemo. Sproti pobiramo tudi gnile in nagnite plodove in jih sežgemo, da omejimo širjenje te bolezni. Še vedno obiramo pozne sorte češenj, višenj, zgodnjih breskev in marelic, pa tudi pozne sorte ribeza in slive. V tem času obrežemo pregoste krošnje češenj in višenj, kajti če so rezane v tem času, se ne smolijo tako, kot če jih režemo v času zimske rezi. V krošnji moramo porezati veje, ki so močno rodne in težko dostopne, saj si tako olajšamo obiranje. Prav tako že zdaj po obiranju porežemo iz grmov ribeza poganjke, ki so stari štiri leta ali več, da grm do jeseni požene več mladega lesa, kajti mlajši les rodi lepše in debelejšje plodove.

Pri poznih sortah jablan in hrušk je za redčenje plodov še pravi čas. Pri sortah, katerih plodovi rastejo v šopih, predvsem hruškah in jablanah, je treba redčiti zelo previdno in pazljivo, da se nam pri redčenju ne utrgajo celi šopi razcvetij s plodovi. Iz šopov izločimo predvsem oplojene plodove, ki so slabo razviti, drobni ali dru-

gače poškodovani in jih je v šopu na enem mestu preveč. To velja predvsem za sorte, ki rodijo debelejšje plodove.

Pri pravilno vzgojeni, negovani krošnji in redčenju plodov ni nevarnosti, da bi se nam zaradi obilnega pridelka lomile ogradne veje. Če je drevo preveč obloženo, pravočasno pripravimo opore in podpremo ogrožene veje. Na precepljenih ali pomlajenih drevesih je ponavadi veliko poganjkov, katere pravilno razredčimo in odstranimo; bujne poganjke, ki so pomembni za vzgojo bodoče krošnje, pravilno usmerimo ter jim damo po potrebi tudi oporo.

Pri mladih in bujno rastočih drevesih izvršimo pinciranje in mandanje, odstranimo koreninske izrastke in nepotrebne poganjke, ki rastejo iz debla. Odstranjujemo tudi vodne poganjke ali bohotivke. Če do zdaj nismo uspeli uravnati ogradnih vej v pravilno smer, storimo to zdaj z razpiranjem.

Čas je tudi za upogibanje poganjkov v vodoravno smer, in sicer tistih, ki nam gostijo krošnjo ali želimo, da bi prihodnje leto zasnovale rodne brste. Na drevesih breskev opravimo poletno rez, in sicer obvezno pred drugo poletno rastjo breskev.

Ker imajo spomladi in jeseni sajena drevesa še rahlo razvit koreninski sistem, jih v sušnih obdobjih zalivamo, prav tako tudi močno rodna drevesa. Z dušičnimi in drugimi gnojili ne dognojujemo več, ker bi ta preveč pospešila njihovo rast pozno v jesen. V tem primeru les slabo dozori, zato listje ne odpade pravočasno in obsta-

ja nevarnost, da prek zime slabo dozorel les pozebe.

Še vedno okopavamo kolobarje mlajših in močno rodnih dreves in skrbimo, da je zemlja rahla in nezapljevljena. Redno kosimo in z uvelo travo zastiramo drevesa, vendar ne tik ob deblu, pač pa pustimo prostor okoli debla ne zastrt. Med bujnejšo rastjo plevelov lahko tudi škropimo s hormonskimi herbicidi in tako preprečimo rast nadležnih plevelov.

Z. T.

—o—

NOVA USMERITEV NA ZAVODU »CANKAR«

Dr. Rubinacci je iz Rima prinesel tudi vest, da bo ministrstvo ugodilo prošnji goriskega strokovnega zavoda za trgovino »I. Cankar« za novo usmeritev. V ta namen je ravnatelj prof. Šturm zainteresiral goriskega pokrajinskega odbornika za šolstvo Špacapana, ki je nemudoma interveniral prav pri dr. Rubinacciju. Ta je tako lahko na ministrstvu pripravil ustrezno okolje, da je prošnja lahko bila sprejeta, pa čeprav v času, ko se država usmerja v krčenje izdatkov.

To so konkretni rezultati naših politikov, ki se sami komentirajo, pa brez velikih načelnih izjav in širokih političnih akcij, pač pa samo z osebnimi poznanji, ki temeljijo izključno na medsebojnem spoštovanju.

—o—

V Italiji se nadaljuje polemika v zvezi z ministrskim odlokom o najvišji dovoljeni hitrosti na cestah in avtocestah. Odlok bo veljal do 11. septembra. Avtomobili smejo na avtocestah voziti s hitrostjo največ 110 km na uro, na ostalih cestah s hitrostjo 90 km.

LEV DETELA | Dunajski valček za izgubljeno preteklost

Roman desetih srečanj in pričakovanj

Zal stika s slovensko družbo v mestu ni več mogel navezati. Sprl pa se je tudi z ostanki nemštva v deželi, ki je, vedno bolj osamljeno med narodno prebujenimi Slovenci, s podvojeno močjo iskalo zaveznike v svetu. Tedaj se je med Nemci kot strela zlobe z jasnega pojavil neki kričač, ki je z blaznim glasom pridigal o veliki narodni in družbeni prenovi, ki jo bo prinesel vsem Nemcem. V tedanjih neurejenih razmerah so mu kaj hitro mnogi nasledili.

»Ali si lahko predstavljate, kako je tak mož, ki je z odločnim glasom obljubljal konec revščine in neenakopravnosti, vplival na številne preproste, prav nič privilegirane ljudi, ja, tudi na naše Kočevarje v tistih odročnih gozdovih ... in na mrzlih planotah ... Kaj hitro so mu nasledili, saj niso niti malo znali premisliti, kaj šele razčleniti položaja ... Zločine nacionalnega socializma so potem, ko Hitlerja že davno ni več bilo, morali na veliko plačati prav ti majhni ljudje s krpicami zemlje, krošnjariji s suho robo, občasni sezonski delavci na tujem ...«

Spet je pomolčal.

Potem pa mi je precej živahno začel govoriti o odvrtnem medvojnem času, o neverjetnih napakah in nečlovečnostih, ki so jih Nemci takoj leta 1941 zagrešili ob štajerski Dravi.

»Kako bi se take norosti mogle dobro končati,« je rekel. »Tudi našemu gradu, kot dobro veste, vojna ni prizanašala. Ze kmalu po nemškem vdoru v Jugoslavijo se je začelo.«

Takole je pripovedoval:

»Vem, da ste kot otrok občudovali naš prostrani grajski park, po katerem smo se v naši tedanji samotni zapušenosti tako imenovane nemške plemiške drugačnosti radi sprehajali ... Toda ali ste se vprašali, zakaj je bilo tako?«

»Ja, zakaj,« sem ga nehote prekinil ... »In zakaj je plemstvo bilo nemškega rodu? ...«

»Ah, gospod Lebič, pustiva zdaj zaradi moje bolniške postelje te stvari ... Le zakaj?! Ja! Saj vam rečem, da vsi niso čutili le po nemško ... Živel so med Slovenci ... Cenili so jih kot odlične, zanesljive, značajne ljudi ...«

»In jih izkoriščali,« sem mu nevljudno rekel.

Obmolčal je. Moje besede so mu skoraj vzele sapo, vendar se je po nekaj trenutkih spet pomiril.

Odvrnil je, da je zgodovina pač zgodovina in je midva ne bova mogla predrugačiti. Upa pa, da vem, kako so jo strokovnjaki najrazličnejših šol in političnih sistemov v zadnjem stoletju popačili. Naj se torej rajši zanesem na lastni občutek in razum.

»Veste, med vojno se je v našem za vas idiličnem parku dogajalo marsikaj popolnoma neidiličnega. Naj vam povem pričujočo zgodbo, ki je gotovo ne poznate. A takrat, v tistih divjih časih, me je privedlo v nevarnost ... Bilo je že proti koncu vojne, v času, ko so kruto preganjali vse resnične in umišljene nasprotnike ... Titove in ruske pristaše, demokrate, kristjane, a tudi tistih nekaj naših ubogih Židov, ki sploh niso mogli nič zato, da so se rodili v rodu, ki ga je Hitler obdolžil kot povzročitelja celotnega svetovnega prekletstva ... Na železniški postaji, ki jo je, kot veste, pomagal zgraditi moj oče, je stal tovorni vlak, vanj pa so Hitlerjevi blazneži nagnali uboge štajerske, hrvaške in madžarske Žide, odrasle in starce, ženske in otroke ... Bilo je grozno početje, ki mu ni enakega v zgodovini ... Večno se bomo Nemci morali sramovati teh nečloveških dejanj ... Bilo je že na ve-

Nesreče na cestah v Italiji

Dne 24. t.m. je v Italiji postal veljaven odlok, po katerem smejo avtomobili na avtocestah voziti s hitrostjo največ 110 kilometrov na uro. Na ostalih cestah pa s hitrostjo 90 kilometrov. Italijanska javnost je ta ukrep vzela na znanje z določeno skepso, saj ni povsem prepričana, da se bo s tem zmanjšalo število cestnih prometnih nesreč. Pri tem je treba ugotoviti, da za tovornjake ostajajo v veljavi predpisi cestnega zakonika. Prav tovornjaki pa so po mnenju izvedencev glavni vzrok za večino prometnih nesreč na italijanskih avtocestah.

Od 1. julija lani do konca junija letos je bilo v Italiji 281 tisoč 171 prometnih nesreč. Umrlo je deset tisoč 875 ljudi, 225 tisoč 224 pa jih je bilo ranjenih. V že omenjenem razdobju je meseca maja bilo največ prometnih nesreč, meseca junija pa je bilo največ smrtnih žrtev. Statistični po-

datki kažejo, da je prišlo v že omenjenem razdobju do največ nesreč ob petkih, a največ mrtvih je na cestah bilo ob sobotah in nedeljah. Glede prometnih nesreč je od italijanskih dežel na prvem mestu Lazio, glede smrtnih žrtev na cestah pa je na prvem mestu Lombardija.

Te podatke je obrazložil podtajnik za javna dela, poslanec Costa, ki je izjavil, da se strinja z odlokom ministra Ferrija glede omejitve hitrosti na cestah in avtocestah, a se je hkrati zavzel za revizijo cestnega zakonika ter poudaril, da bi po šolah morali posvečati večjo pozornost cestni vzgoji. Prevelika hitrost je eden pomembnih vzrokov prometnih nesreč. Pozimi je v Italiji najnevarnejša ura od 17. do 18., poleti pa od 18. do 19. Najmanj prometnih nesreč se je v razdobju od začetka lanskega julija do konca letošnjega junija pripetilo med tretjo in četrto uro zjutraj.

SO SE ARMENCI VDALI?

Sovjetski tisk je v teh dneh poročal, da je armensko prebivalstvo v avtonomni pokrajini Gorskega Karabaha na svojem delovnem mestu, kar pomeni, da se je končala stavka, ki je trajala dva meseca in s katero je prebivalstvo podpiralo zahtevo, naj se ta avtonomna pokrajina priključi armenski republiki. Ogromna večina prebivalstva v tej pokrajini pripada armenski narodni skupnosti, vendar sodi v sklop azerbajdžanske republike, ki je povečini muslimanska.

Iz glavnega mesta avtonomne pokrajine Stepanakert pa prihajajo vesti, da je položaj še vedno zelo napet, ker Armenci nikakor ne popuščajo in še dalje terjajo

priključitev armenski republiki. Boj se bo torej nadaljeval, čeprav večina prebivalstva meni, da so stavke nesmiselne.

Prejšnji teden je pristojna oblast v Moskvi sklenila, da mora Gorski Karabah še vedno pripadati azerbajdžanski republiki, s čimer je bila zavržena zahteva po priključitvi k Armeniji. V Gorskem Karabahu so v znak protesta proti moskovskemu sklepu proglasili splošno stavko, ki pa ni imela bogvekakšnega uspeha.

Tiskovna agencija TASS medtem poroča, da je bila pred dnevi izredna seja vodstva armenske komunistične partije, na kateri je marsikdo kritiziral krajevne voditelje in jim očital, da ne obvladajo več položaja.

čer ... Sedel sem v svoji delovni sobi pri zastrtem oknu. Urejal sem neke račune, zakaj prodaja žita in lesa povzroča veliko dela, zaradi vojne pa tedaj skoraj da nisem imel nobenega pomočnika ... Naenkrat so spokojno večerno tišino ob Dravi presekali strelji iz strojnice ... Planil sem k oknu ... V smeri proti železniški progi so pokali strelji ... Pozneje sem zaslišal tudi vznemirjene krike in divji lajež psov ... Takoj sem vedel, da se je moralo zgoditi nekaj neprijetnega pri železniški postaji. Morda na židovskem transportu?

Gre za sabotažo? Za napad protifašističnih ilegalcev?

Globoko zamišljen in vznemirjen sem odšel v park, da bi se nekoliko pomiril. Bil je oblačen večer, ki se je že nagibal v noč ... V poltemi sem le še slabo razpoznaval okolico.

Ko sem se približal k starim lipam ob stranskem poslopju, me je prestrašilo zatišano ječanje, ki je prihajalo od bližnjega okrasnega grma.

Presenečeno sem pristopil. V polmraku sem zagledal revno oblečenega človeka srednjih let, ki je v mlaki krvi ležal v travi.

»Ubijte me, da bo mimo!« je zaječal po nemško, ko me je zagledal.

Za trenutek mi je zastal dih.

»Skušal vam bom pomagati, čeprav je nevarno,« sem mu rekel.

»Bodite zdaj mirni in tiho!«

Z velikim naporom sem mu pomagal, da se je vzdignil. Nato sem ga počasi vlekel proti bližnjemu stranskemu grajskemu stolpu, ne da bi kogarkoli od domačih poklical na pomoč.

Koga bi tudi? Komu bi lahko zaupal?

Žena mi je bila pravkar umrla, Bernhard je bil še premlad, Marta nezanesljiva, Karl pa bi nas s svojim navdušenjem za nemštvo lahko dejansko ogrozil. Tudi Ane Marije nisem želel vznemirjati. Zdela se mi je, po pravici povedano, prekrhka za težko in nevarno nalogo, ki me je čakala.

Obisk pri SSK v Gorici

■ nadaljevanje s 5. strani

Po izletu v Benetke so Goričani pripravili dr. Rubinacciju še poslovljni večer, na katerem so se prepletale slovenske pesmi v improvizirani priredbi še pozno v noč. V govorih, ki sta jih potem imela dr. Špacapan in dr. Rubinacci, je prišlo jasno do spoznanja, da imamo sedaj Slovenci v Rimu prijatelja, ki naše probleme pozna in razume in ki nam bo lahko pomagal ob vsakem šolskem problemu, kot nam je že pri uspeli akciji SSK za dosego finančnih sredstev za gradnjo slovenske šole

ROMUNSKA MANJŠINSKA POLITIKA IN JUGOSLAVIJA

Poleg Madžarske tudi Jugoslavija ugotavlja, da romunska vlada krivično ravna z narodnimi manjšinami. Beograjski dnevnik »Večerne novosti« je objavil članek, v katerem obtožuje romunsko vlado, da krši najosnovnejše človeške pravice tudi glede tistih manjšin, ki pripadajo raznim jugoslovanskim narodom. Po zadnjem ljudskem štetju iz leta 1979 naj bi v Romuniji živelo nad 34 tisoč Srbov, skoraj osem tisoč Hrvatov, tisoč dvesto Makedoncev in 707 Slovencev. Po jugoslovanskih podatkih pa živi v Romuniji vsaj 50 tisoč Srbov, pri tem pa ne upoštevajo drugih narodov, ki jih je tudi nekaj na ozemlju Romunije. Beograjski dnevnik trdi, da so romunske oblasti v zadnjih mesecih začele izvajati zelo krivično manjšinsko politiko. Spremenili naj bi krajevna imena in prepovedali vsa dvojezična poimenovanja kulturnih, športnih in rekreacijskih organizacij. Romunska vlada naj bi tudi odredila zaprtje vseh manjšinskih šol, prepovedala pa naj bi celo prirejanje kulturnih prireditev v materinščini.

Ranjenca sem zavlekel v varno okrilje stranskega vzhodnega grajskega stolpa. Ker je bil ta del poslopja brez električne napeljave, sva po strmih zavitih stopnicah in po dolgih temnih hodnikih tavalala kar v temi.

Vedel pa sem za okensko polico, na kateri je v nekem kotu stala vrsta več petrolejk, pripravljenih za primer, da se bomo ponoči mudili tudi v tem delu gradu. Vzel sem eno izmed njih, prav tako kot tam spravljen škatico z vžigalicami, vendar svetilke še nisem prižgal.

Ubežnika sem vodil po zavitih stopnicah v vedno bolj odročeno in zato varno notranjost poslopja. Čutil sem, da se je ranjenec polagoma zavedel, da mu ne preti več nobena nevarnost. V okrilju temé, ki je bila edini nočni gospodar stolpa, mi je hvalno stisnil desnico.

Slutil sem, da ranjencu popuščajo moči. Ječé in težko diha-joč se je naslanjal name in se z zadnjimi silami skušal vleči naprej.

Končno sva dosegla majhno, krožno sobico skoraj pri vrhu stolpa. Šele ko sem z debelo staro vrečo, ki je ležala na hodniku, zastrl edino okence v debelem zidu prostora, sem lahko prižgal petrolejko.

Sedaj sem videl, da je ubežnik težko ranjen. Ječal je zaradi bolečin in močno krvavel.

Najprej sem se kar začudil, da je s takó veliko rano sploh lahko utekel svojim preganjalcem. Verjetno je dobil strel v pljuča — tako je namreč bilo videti — takoj potem, ko se je spustil v beg. Moral je biti zelo močan, da ni omagal, saj so se preganjalci, še posebno pa njihovi policijski psi, podili za svojo žrtvijo z bliskovito naglico.

Prestrašil sem se ubežnikovega stanja, saj nisem vedel, ali bom kos nalogi, ki sem si jo s svojim dejanjem zdaj tako rekoč prostovoljno in morda celohkomiselno naložil na svoja pleča.

(Dalje)